

קרן שגיא

בלדה בשחור ורוד

Contento De Semrik

Keren Sagy
A Dark and Rosy Ballade

עורכים ומפיקים ראשיים: נתנאל ואסנת סמריק

כתיבה: אילת קדם
סדר ועימוד: אילנה לאסרי
עיצוב עטיפה: נעמה נחושתאי

© 2010 כל הזכויות בסיפור שמורות למחברת

הוצאת Contento De Semrik
שדרות יהודית 24 תל-אביב

אין להעתיק ספר זה או חלק ממנו וכן לאחסן בבנק נתונים
או להעביר בשירותים מקוונים, לשכפל, לעבד, או לתרגם בכתב,
ללא אישור בכתב מהמוציא

מסת"ב: 8-20-7450-965-978

נדפס בישראל תשס"ט / 2010
printed in Israel
www.semrik.com
www.bookpublish.co.il

ספר זה מוקדש באהבה רבה לילדי
ולזכרם של הורי ושלי אחי מאיר.

תוכן העניינים

פרולוג / 9

- פרק ראשון לחם, שמן ודמעות / 15
- פרק שני האסון שלי / 37
- פרק שלישי חתונה לבנה / 49
- פרק רביעי חיי נישואים / 63
- פרק חמישי מכאובי גוף / 81
- פרק שישי ייסורי הנפש / 101
- פרק שביעי גירושים, גילוי עצמי / 119
- פרק שמיני פריחה מאוחרת / 149
- פרק תשיעי נתניה / 173
- פרק עשירי התפכחות / 191

תודות וסליחות / 203

לסיום / 207

שירים / 209

פרולוג

שלא כמו כל האנשים, אני נולדתי פעמיים. נולדתי בפעם הראשונה ב־4 באוגוסט 1938 ובפעם השנייה שבעים שנה מאוחר יותר, ב־25 בנובמבר 2008. היה זה כשד"ר אלי דהאן ניתח את עיניי והצליח להציל את שרידי הראייה שלי, שכמעט אבדה לי בשל מחלת הגלאוקומה.

לפני שהגעתי לד"ר דהאן טופלתי אצל רופאים רבים וכולם אמרו שאין טעם ואין מנוס – אתעוור לחלוטין בתוך שנה. על כן כראי שאתכונן לחיים בחשיכה ואתחיל להסתגל לרעיון הזה, ויפה שעה אחת קודם. אף אחד מהם לא העלה בדעתו שאוכל אי פעם להמשיך לראות, ולו חלקית. אבל אני לא רציתי להסתגל לרעיון החשיכה. כי בשבילי היה העיוורון כגזר דין מוות. כשאבי עליו השלום היה בן 80, הוא התעוורר לגמרי ואני ראיתי אז כמו עיני איך בגלל המחלה האיומה הזאת הוא מאבד את כל רצונו לחיות ורק הולך ודועך. הזיכרון הזה של אבי המתעוור היה עבורי תמרור אזהרה. לא רציתי שזה יהיה גם גורלי שלי דווקא עכשיו, כשאני בשלה ומפוכחת יותר מאי פעם ונכונה לחיות סוף־סוף חיים עצמאיים ומאושרים. דווקא עכשיו, כשאני מרגישה בכל נימי נפשי שהגעתי אל השלווה.

רצייתי לחיות.

רק זמן קצר קודם לכן נכנסתי לגור כאן, בדירה הקטנה והמטופחת שלי שבקומפלקס הדיור המוגן, אותה עיצבתי בתשומת לב ובהקפדה רבה כל כך, תוך שימת דגש על כל הפרטים הקטנים: הנחתי על המדפים אגרטלים בצבעים של כחול וורוד, ציורי שמן צבעוניים נתלו על הקירות ואפילו את שטיח האמבטיה הכתום בחרתי בקפידה. לראשונה בחיי עיצבתי את ביתי ואת חיי בעצמי ולא הייתה אישה מאושרת ממני. לא רצייתי לאבד את כל זה. הניתוח היה הצ'אנס האחרון.

וזה הצליח.

כיום יש לי אמנם רק חמישה-עשר אחוזי ראייה (ורק בעין אחת...) אבל אני עדיין מאושרת מאוד, מתפקדת בכוחות עצמי ואיני זקוקה לעזרתו של איש. יותר מזה: אני שרה במקהלה, משחקת במחזה ועושה את כל אותם דברים שתמיד חלמתי לעשות. עכשיו, בגיל 70, אני מגשימה את כל החלומות שהיו לי בעבר. מסתבר שלעולם לא מאוחר מדי, לא באמת.

לא סתם אני מספרת עכשיו את כל זה. רצוני להסביר שהניתוח ההוא, שאני קוראת לו בחיבה ביני-לביני, "הלידה השנייה שלי", הוביל אותי לחשוב שהגיע הזמן שאכתוב את הסיפור שלי. שנים רבות מדי רצייתי לכתוב אותו, אבל לא הייתי מסוגלת. זה היה קשה, תובעני ומתיש. אבל עכשיו, ממרומי גילי, אני יכולה להעביר את חיי בסך ולהתבונן עין בעין בכל אותן הפינות האפלות מבלי לפחד ממה שאראה שם, מבלי לחשוש ממה שיש בתוכי. מפוכחת מתמיד ועם בעיות ראייה קשות, אני בכל זאת מתבוננת וכותבת, כותבת

ודומעת. כי נשבעתי לעצמי שלא אפסיק עד שאסיים לגולל את סיפור המעשה כולו. ולא רק למעני אני עושה זאת. אני כותבת גם על מנת להעביר באמצעות סיפור חיי מסר בהיר וברור. יש תקווה. תמיד. גם כשנראה כאילו לעולם לא תגיע, היא קיימת. אפשר לעבור חיים רצופי קשיים אדירים ובכל זאת להגיע לשלווה. צריך רק להאמין ולרצות, צריך רק להמשיך. ואני המשכתי. גם בכל אותן פעמים בהן הייתי קרובה מאוד להתאבדות, היה איזה קול פנימי עמום שקרא לי לעצור. לקחת נשימה ולהמשיך.

חיי מעולם לא היו קלים. היו בהם קשיים אדירים והיה סבל, היתה מצוקה אמיתית והיה רעב גדול בילדות. אבי היה גבר אלים ואכזר שלא פרנס ולא כלכל את ילדיו, אמי היתה מנותקת רגשית ובקושי תפקדה בתור אם ורק עבדה ועבדה, על מנת לקבץ מעט כסף כדי לקנות לפחות מצרכי מזון בסיסיים. ואני עצמי הייתי ילדה עצובה וחסרת ביטחון שגדלה ובגרה והפכה לאישה שהחיים לא חייכו אליה. שכלתי תינוקת וחוויתי אשפוז פסיכיאטרי, 17 ניתוחים שונים, עברתי תקופות של דיכאון ושל רעב. אבל תמיד מצאתי לי פינות חמות של נוחם ושל מפלט, שהעצימו אותי ועזרו לי לא ליפול.

בהתחלה היו אלה הספרים. קראתי בשקיקה מאז היותן בת חמש ומצאתי בתוכם עולמות שלמים ומופלאים. הייתי קוראת בסתר, מבלי שאיש בבית ידע, בספרייה או בחדר המדרגות. לקחת אותם הביתה היה אסור, כי גדלתי בבית דתי. בעקבות הקריאה פיתחתי ובראתי לי כנפיים של דמיון שעזרו לי להימלט, ולו לזמן קצוב וקצר, מהמציאות האיומה שחיייתי בה. מהגיהנום. בדמיוני הייתי כריסטינה

– נסיכה נוצרייה, שאביה ואמה (הלא הם אבי ואמי, שבביתם גדלתי) אינם הוריה האמיתיים. הורי שלי, של כריסטינה, היו למעשה מלך ומלכה שנפטרו בדמי ימיהם בעודי תינוקת. משנפטרו, הניח אותי מי שהניח בפתח בית הורי המאמצים, כשאני עטופה בכיסויים נפלאים של משי. הורי המאמצים גידלו אותי מאז ולא גילו לי דבר, אבל אני ידעתי את האמת החבויה.

אחר כך היתה המוזיקה ששימחה אותי ברגעים הכי קשים, כשהייתי שרויה בדיכאונות איומים, שקראה לי לקום מהחורבות. לשמע יפי צליליה שפכתי דמעות והיא היתה כשמן בעצמותי. הקונצ'רטו לכינור של בטהובן, ברהמס, ברוך, מנדלסון – עוצמת הצלילים הללו נתנה לי תמיד המון כוח, כי אין דבר היכול לרפא את הנשמה יותר מהמוסיקה.

הנה, עוד מעט יתחיל גם הפרק הראשון בקונצ'רטו של חיי, שאותו אגולל בפניכם. הנה אני כבר צוללת מטה-מטה, שוזרת קטעי שיחות ורסיסים של זיכרונות ומחשבות. ראשית, לידה, ילדות, זיכרונות עצובים של תחילת ההווה ושל כיתה אל"ף. ילדות ללא ילדות, ראשית ללא שמחה. אבל דקה לפני כן אני רוצה לעצור ולומר לה, לאמי: אני סולחת לך עכשיו. אני כבר מבינה. הרי את עצמך סבלת כל כך, שפשוט לא יכולת לעזור לי. כשהחלטתי לכתוב את ספרי ביקרתי אותך בבית הקברות שבגבעת שאול ובקשתי ממך שתתמכי בי בזמן הכתיבה. "הספר הזה שאני כותבת הוא גם בשבילך, אמא, לחשתי לך." אני מתכוונת לכתוב את תולדות משפחתנו כדי שגם לך תהיה מנוחה. אמי היתה צעירה בת עשרים ואחת כשהכירה את אבי

באמצעות שידוך שהרס את חייה. נערונת קטנה ורצינית
למראה עם זוג משקפיים עגולים ועם חיוך קטן, כמעט
בלתי נראה. היא לא העלתה אז בדעתה אפילו לרגע אחד
שהגבר הנאה הזה, בעל השפתיים החושניות והבלורית
המסורקת בקפידה יאנוס אותה כבר בליל חתונתם. בלי
קורטוב של רגש, בלי טיפה של רחמנות. הוא עשה עליה
רושם טוב כל כך בחליפתו המגוהצת בקפידה, הוא הלא
היה כולו חיוכים והבטחות והנה, קרס הכול. כל כך מהר,
כל כך מוקדם. ואל המציאות האיומה הזאת נולדתי אני.